

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1. α. Σωστό β. Λάθος γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό
A2. 1. β 2. γ

ΘΕΜΑ Β

- B1. α. σχολικό βιβλίο σελίδα 23**

Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία. Στο διάγραμμα του οικονομικού κυκλώματος, παρουσιάζεται ότι μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλίσκονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται στο διάγραμμα. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά.

** το υπόλοιπο απόσπασμα δεν χρειαζόταν να αναφερθεί σύμφωνα με τη διατύπωση των ερωτημάτων.*

- β. σχολικό βιβλίο σελίδα 12**

Τα προϊόντα της παραγωγής, δηλαδή τα οικονομικά αγαθά, από άλλους πωλούνται και από άλλους αγοράζονται. Ο χώρος όπου γίνονται αγοραπωλησίες ονομάζεται αγορά. Π.χ. ο εμπορικός δρόμος μιας πόλης όπου βρίσκονται τα μαγαζιά θεωρείται η αγορά της. Εν τούτοις μια αγοραπωλησία μπορεί να γίνει και με ένα τηλεφώνημα, με ένα τηλεγράφημα, στο γραφείο ενός συμβολαιογράφου ή οπουδήποτε αλλού. Γι' αυτό η έννοια της αγοράς δεν περιορίζεται σε ένα γεωγραφικό χώρο, αλλά περιλαμβάνει όλα εκείνα τα μέσα με τα οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί μια αγοραπωλησία και όλους τους σχετικούς χώρους. Παραδείγματα αγορών είναι η λαϊκή αγορά στη γειτονιά σας, η λαχαναγορά της Αθήνας, το Χρηματιστήριο Αθηνών. Συχνά οι αγορές αναφέρονται με το όνομα των αγαθών που είναι αντικείμενο αγοραπωλησίας, όπως η αγορά γης ή ακόμα η αγορά αγροτικής γης, η αγορά τίτλων (ομολόγων και μετοχών) στο χρηματιστήριο, η αγορά εργασίας κτλ.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Δεδομένου ότι ο πολίτης Α, με ετήσιο εισόδημα 22.000 ευρώ, πλήρωσε φόρο 2.920 ευρώ:

$$(3.000 - 0) \cdot \frac{0}{100} + (11.000 - 3.000) \cdot \frac{9}{100} + (22.000 - 11.000) \cdot \frac{X}{100} = 2.920 \Leftrightarrow X = 20.$$

Άρα, ο φορολογικός συντελεστής είναι 20%.

Γ2. Ο πολίτης Β πλήρωσε φόρο

$$(3.000 - 0) \cdot \frac{0}{100} + (11.000 - 3.000) \cdot \frac{9}{100} + (35.000 - 11.000) \cdot \frac{20}{100} + (41.000 - 35.000) \cdot \frac{30}{100} \\ = 0 + 720 + 4.800 + 1.800 = 7.320 \text{ ευρώ.}$$

Γ3. α. Ο φόρος δαπάνης είναι: $2.000 \cdot \frac{25}{100} = 500$ ευρώ.

Η τελική τιμή του κλιματιστικού είναι: $2.000 + 500 = 2.500$ ευρώ.

β. Για τον πολίτη Α, ο φόρος δαπάνης ως ποσοστό επί του εισοδήματός του είναι: $\frac{500}{22.000} \cdot 100 = 2,2\%$.

Για τον πολίτη Β, ο φόρος δαπάνης ως ποσοστό επί του εισοδήματός του είναι: $\frac{500}{41.000} \cdot 100 = 1,2\%$.

γ. Ο φόρος δαπάνης ως προς το εισόδημα είναι αντίστροφα προοδευτικός, καθώς στον πολίτη Β με το μεγαλύτερο εισόδημα αντιστοιχεί μικρότερο ποσοστό φόρου. Δηλαδή στο μεγαλύτερο εισόδημα αντιστοιχεί μικρότερος φορολογικός συντελεστής.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. ► Έτος 2022:

Δ.Τ.(%) = 100 γιατί είναι έτος βάσης.

Α.Ε.Π. σταθερές = Α.Ε.Π. τρέχουσες = 15.000 ευρώ γιατί είναι έτος βάσης.

Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. = $\frac{\text{Α.Ε.Π.σταθερές}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{15.000}{1.000} = 15$ ευρώ.

► Έτος 2023:

Δ.Τ.(%) = $100 + \frac{10}{100} \cdot 100 = 110$ λόγω του ρυθμού πληθωρισμού 20%.

Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. = $\frac{\text{Α.Ε.Π.σταθερές}}{\text{Πληθυσμός}} \Leftrightarrow 20 = \frac{20.000}{\text{Πληθυσμός}} \Leftrightarrow \text{Πληθυσμός} = 1.000$ άτομα.

Α.Ε.Π. σταθερές = $\frac{\text{Α.Ε.Π.τρέχουσες}}{\text{Δ.Τ.(%)}} \cdot 100 \Leftrightarrow 20.000 = \frac{\text{Α.Ε.Π.τρέχουσες}}{110} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Α.Ε.Π. τρέχουσες} = 22.000$ ευρώ.

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (€)	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (€)	Πληθυσμός (άτομα)	Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.
2022	15.000	100	15.000	1.000	15
2023	22.000	110	20.000	1.000	20

$$\Delta 2. \text{ Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό Δυναμικό}} \cdot 100 \Leftrightarrow 5 = \frac{\text{Άνεργοι}}{800} \cdot 100 \Leftrightarrow \text{Άνεργοι} = 40 \text{ άτομα.}$$

$$\text{Εργατικό Δυναμικό} = \text{Άνεργοι} + \text{Απασχολούμενοι} \Leftrightarrow 800 = 40 + \text{Απασχολούμενοι}$$
$$\Leftrightarrow \text{Απασχολούμενοι} = 760 \text{ άτομα.}$$

Δ3. ► Με έτος βάσης το 2022, η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. είναι:

$$\frac{20.000 - 15.000}{15.000} \cdot 100 = 33,3\%.$$

► Με έτος βάσης το 2023, ισχύουν τα ακόλουθα:

$$\Delta.T.'_{2022} (\%) = \frac{\Delta.T.2022}{\Delta.T.2023} \cdot 100 = \frac{100}{110} \cdot 100 = 90,9$$

$$\text{Α.Ε.Π.}'_{2022} \text{ σταθερές} = \frac{\text{Α.Ε.Π.2022 τρέχουσες}}{\Delta.T.'_{2022} (\%)} \cdot 100 = \frac{15.000}{90,9} \cdot 100 = 16.501,6 \text{ ευρώ.}$$

$$\text{Α.Ε.Π.}'_{2023} \text{ σταθερές} = \text{Α.Ε.Π.}_{2023} \text{ τρέχουσες} = 22.000 \text{ ευρώ (έτος βάσης).}$$

Οπότε, η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. είναι:

$$\frac{22.000 - 16.501,6}{16.501,6} \cdot 100 = 33,3\%.$$

Παρατηρούμε, ότι ανεξάρτητα από το έτος βάσης, η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. είναι ίδια.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr